

[Justitsministeren.]

en kommission med den opgave at overveje landbrugets kreditproblemer i deres sammenhæng. Kommissionen afgav betænkninger i 1956 og 1958, og de her foreliggende lovforslag tilsigter at gennemføre kommissionens forslag i det omfang, de behandler spørgsmål, som hører under justitsministeriets forretningsområde. Herudover har jeg benyttet lejligheden til at foreslå enkelte ændringer i tinglysningsloven og retsplejeloven, som ikke har nogen forbindelse med de af kommissionen stillede forslag.

Under drøftelserne i kommissionen blev det ret hurtigt klart, at en revision af reglerne om underpant i løsøre ville være ønskelig, og efter kommissionens anmodning nedsatte justitsministeriet derfor i 1955 et særligt udvalg med den opgave at udarbejde forslag til en eventuel revision af disse regler.

Underpant i løsøre har langt tilbage i tiden været et institut, som fra lovgivningsmagtens side betragtedes med den største skepsis. Dette har først og fremmest fundet udtryk i konkurslovens regler og de tilsvarende regler om individuel retsforfølgning. Efter disse regler må underpant i løsøre vige for de såkaldte personligt privilegerede kreditorer. Underpanthaveren i løsøre får dog dækning forud for de simple kreditorer, men alligevel er det klart, at hans stilling er særdeles udsat, og det er en selvfølge, at denne omstændighed må få indflydelse både på mulighederne for overhovedet at opnå kredit mod løsøreunderpant og på de vilkår, hvorunder en sådan kredit ydes.

Der har da også både i det af justitsministeriet nedsatte udvalg og i kommissionen vedrørende landbrugets kreditforhold været enighed om, at tiden er løbet fra disse regler. Løsøret repræsenterer i dag også forholds-mæssigt helt andre værdier end for hundrede eller halvandethundrede år siden, da grunden blev lagt til de regler, vi har i dag, og det må være lovgivningens opgave at skabe regler, der, så vidt det er muligt, sikrer en rimelig udnyttelse af disse meget betydelige værdier som finansieringsgrundlag. Uanset at konkursloven for tiden er genstand for en gennemgribende revision i samarbejde med de øvrige nordiske lande, har jeg da også ment at måtte søge de nød-

vendige lovændringer på dette område gennemført allerede nu.

Forslaget til lov om ændringer i konkursloven svarer i det hele til de forslag, der er stillet af udvalget. Underpant i løsøre rykker herved op fra sin beskedne plads i det, man plejer at benævne som 5. klasse i konkursordenen, til 3. klasse og bliver altså for så vidt ligestillet med underpant i fast ejendom. Endvidere foreslås den særlige regel i konkurslovens § 21, stk. 2, hvorefter underpant i løsøre ubetinget bortfalder, hvis det er stiftet senere end 8 uger før konkursen, fuldstændig ophævet. Dette betyder, at denne panteretsform i relation til afkræftelse bliver ligestillet med andre pantetrettigheder.

Det er en almindelig regel i dansk ret, at en gyldig underpantsætning kun kan ske ved en opregning af de enkelte pantsatte genstande. Ikke alene kan man som hovedregel ikke under ét pantsætte alt, hvad man ejer „og ejendes vorder“, men også det såkaldte pant i tingsindbegreb er efter konkurslovens § 152, stk. 1, ugyldigt. Man kan altså ikke under ét pantsætte f. eks. en besætning, sit butiksinventar o. s. v., men må i pantebrevet opregne de enkelte genstande for sig — individualisere dem.

En vigtig undtagelse fra denne sidste regel danner konkurslovens § 152, stk. 2. Efter denne bestemmelse kan der ske pantsætning under ét af driftsinventar og driftsmateriel samt af virksomhedens produkter. Denne adgang til pantsætning af tingsindbegreb står imidlertid kun åben for forpagtere af landejendomme og andet jordbrug samt af mejerier og kun til sikkerhed for de krav, som udlejerens har i anledning af forpagtningsforholdet. Med den foreslåede affattelse af § 152, stk. 2, udvides adgangen til at gælde alle, der driver erhvervsvirksomhed fra lejet ejendom, og endvidere bortfalder den nugældende bestemmelseskrav om, at der skal være tale om sikkerhedsstillelse for udlejerens krav ifølge lejekontrakten. Også på dette område er der tale om en ændring, som de stigende værdier af løsøret har gjort aktuel.

I lovforslaget om ændringer i tinglysningsloven er der under § 1, nr. 3-5, optaget nogle regler, der ligeledes bygger på de forslag, der er stillet af udvalget vedrørende